

Gedeporteerde Joden

Het deporteren van Joden is in ons land begonnen eind februari '41 en heeft voortgeduurd tot september '44: eind februari '41 zijn bijna vierhonderd Joden, die nagenoeg allen gearresteerd waren bij de razzia's welke op 22 en 23 februari in de Amsterdamse Jodenhoek plaatsgevonden hadden, uit het concentratiekamp Schoorl naar Buchenwald getransporteerd, en in de eerste helft van september '44 zijn uit het *Judendurchgangslager* Westerbork nog deportatietreinen vertrokken naar drie kampen: Auschwitz, Bergen-Belsen en Theresienstadt.

Laat ons eerst het deportatieproces als geheel weergeven, zulks vooral aan de hand van de onderzoekingen van het Informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis.¹

De Amsterdamse razzia-slachtoffers zijn, voorzover zij niet in Buchenwald bezweken waren, in Mauthausen terechtgekomen en naar datzelfde kamp zijn in '41 nog meer razzia-slachtoffers gevoerd: ca. driehonderd uit Amsterdam in juni en ca. tweehonderd uit het oosten des lands in september en oktober. Ook uit het concentratiekamp Amersfoort zijn, vermoedelijk van eind '41 af, Joden naar Mauthausen gevoerd, in totaal ca. achthonderdvijftig. Deze transporten uit Amersfoort hebben plaatsgevonden tot eind november '42 (nadien werden de Joden die in Amersfoort terechtwamen, via Westerbork naar Auschwitz of Sobibor gedeporteerd). Hoe nagenoeg al die Joden in Mauthausen afgemaakt zijn, beschreven wij in hoofdstuk 5 – wij komen er in dit hoofdstuk niet op terug. Er zijn evenwel in de periode '40-'42 ook nog Joden uit ons land naar andere concentratiekampen in Duitsland gevoerd: o.m. vijf-en-twintig vrouwen en meisjes naar Ravensbrück (de z.g. *Rassenschande*-gevallen waarvan de mannen via Amersfoort in Mauthausen beland-

¹ Van het Informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis zijn van 1947 af de volgende studies verschenen: *Auschwitz, dl. I: Het dodenboek van Auschwitz* (1947); *Auschwitz, dl. II: De deportatietransporten van 15 juli 1942 t.e.m. 24 augustus 1942* (1948); *Auschwitz, dl. III: De deportatietransporten in de z.g. Kosel-periode (28 augustus t.e.m. 12 december 1942)* (1952); *Auschwitz, dl. IV: De deportatietransporten in 1943* (1953); *Auschwitz, dl. V: De deportatietransporten in 1944* (1953); *Auschwitz, dl. VI: De afvoertransporten uit Auschwitz en omgeving naar het noorden en het westen, en de grote evacuatie-transporten* (1952); *Sobibor* (1947).